UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Relacions Laborals 2002

Curs 2004-2005

Dret del Treball I

(Codi: 15061006)

Curs: Primer
Primer Quadrimestre

Assignatura Troncal
Crèdits Totals: 4.5
Crèdits Teòrics: 3
Crèdits Pràctics: 1.5

Departament/s: Dret públic

Professors/s: Dra. Neus Ciscart Beà

Presentació:

1. PREVISIÓ I CONTINGUT

1. Previsió

La previsió de les activitats docents per al curs acadèmic 2004-2005 comprèn les següents:
a) classes teòriques
b) classes pràctiques
c) seminaris
d) recensions

2. Contingut

2.1 Classes teòriques

2.1.1 Finalitat
Consisteix en la transmissió formativa de conceptes, institucions, normes i principis que configuren els continguts bàsics del dret del treball.

Temari:

TEMA 1. Naixement i desenvolupament del dret del treball

1. L'àmbit d'aplicació del dret del treball
2. Règim jurídic del treball i del dret del treball
3. Pressupostos al naixement del dret del treball

TEMA 2. Naixement i desenvolupament del dret del treball a Espanya

1. La revolució burgesa a Espanya
2. La influència de la ideologia liberal en el dret espanyol
3. La intervenció de l'Estat en les relacions laborals

TEMA 3. Concepte del dret del treball.
1. Concepte
2. Naturalesa i característiques
3. Contingut
4. Funcions i finalitats

II. Fonts del dret del treball

TEMA 4. Sistema de fonts i fonts d'origen estatal

1. El sistema de fonts
2. Les fonts estatals:
a) La Constitució espanyola
b) La Llei
c) El reglament
3. Normes de les comunitats autònomes

TEMA 5. Les fonts d'origen internacional

1. Les fonts internacionals:
a) Tipus i funcions
b) Les normes de l' Organització Internacional del Treball
2. El dret social comunitari

TEMA 6. Les fonts d'origen professional

1. Autonomia col·lectiva i negociació col·lectiva
2 El conveni col·lectiu:
a) Concepte
b) Naturalesa
c) Eficàcia

TEMA 7. Altres fonts del dret del treball

1. El costum laboral
a) Concepte i requisits d'aplicació
b) Supòsits d'aplicació
2. El dret comú com a dret supletori
3. Principis generals del dret
4. La jurisprudència dels tribunals
5. El reglament de règim intern

TEMA 8. Aplicació de les normes laborals

1. Jerarquia de les normes laborals
2. Interpretació de les normes i principi pro operario
3. Principis d'ordenació jeràrquica:
a) Principi de norma mínima
b) Principi de la norma més favorable
4. La successió de normes i el principi de condició més beneficiosa
5. Principi d'irrenunciabilitat de drets
6. Prescripció i caducitat dels drets laborals

III . Contracte de treball i subjectes del contracte de treball

TEMA 9. El contracte de treball

1. Concepte i característiques
2. Funcions del contracte de treball:
a) eficàcia constitutiva
b) eficàcia normativa
3. Elements del contracte de treball:
a) consentiment
b) objecte

c) causa
4. La forma del contracte de treball
5. Validesa del contracte de treball
6. Distinció de figures afins

TEMA 10. El treballador

1. El concepte legal de treballador. Característiques i delimitació del treballador assalariat
2. La capacitat del treballador
3. Les titulacions i habilitacions necessàries en determinats treballs

TEMA 11. L'empresari

1. El concepte jurídic laboral d' empresari
2. L' empresari persona física
3. L'empresari persona jurídica
4. La comunitat de béns com ocupador
5. Altres tipus d'ocupadors:
a) el tiular de la llar familiar
b) els centres especials d' ocupació
c) l' Administració penitènciaria
d) les societats anònimes deportives
e) l'organitzador d' espectacles públics
6. Els grups d' empresa:
a) concepte
b) tipus de grups d'empresa
c) els efectes de la circulació dels treballadors en el grup
7. Les empreses de treball temporal
8. La contractació i subcontractació de serveis

Forma d'avaluació:

AVALUACIONS

1. Sistema d'avaluació

1.1 Característiques

A. Globalitat
Es pretén tenir en consideració el conjunt d'activitats docents, cadascuna amb els mètodes i les tècniques d'aprenentatge que requereixin, que hagi dut a terme l'alumne.

B. Regularitat
Des d'un punt de vista quantitatiu, l'objectiu consisteix a aconseguir una participació elevada en el seguiment, l'orientació i l'avaluació de la feina acadèmica que ha realitzat l'alumne.

C. Intensitat
Paral·lelament a la regularitat i a la qualitat, procura estimular i orientar el procés d'aprenentatge del discent, avaluant-ne les peculiaritats, les capacitats i els coneixements.

1.2 Proves d'avaluació

1.2.1 Proves d'avaluació final

A) La primera part de l'examen serà escrita i es basarà en la realització d'una part

teòrica, amb tres preguntes del programa de l' assignatura.

La segona part de l'examen serà escrita, i tindrà com a objecte la realització d'un cas pràctic, només per a aquells alumnes que no hauran superat la part pràctica durant el curs. Dins d'aquesta part, els alumnes podran utilitzar els materials bibliogràfics, normatius i jurisprudencials que considerin oportuns. No s'admeten però, materials en suport informàtic ni l'intercanvi de documentació entre els alumnes. La realització de les parts teòrica i pràctica de l'examen tindrà lloc, sense solució de continuitat, en la mateixa data, d'acord amb el calendari aprovat.

Amb la finalitat d'organitzar la revisió inicial dels examens, durant els tres dies hàbils posteriors a la data de publicació de les qualificacions, l'alumne que vulgui exercir el seu dret de revisió presentarà un escrit en la bústia del professor de l'assignatura amb les següents dades:

a) Nom i cognoms
b) Examen objecte de revisió.
c) Domicili i telèfon
d) Lloc, data i signatura.

1.2.2 Millora de la qualificació
La qualificació aconseguida en les proves d'avaluació es complementarà amb l'obtinguda en cada activitat docent que hagi superat l'alumne durant el curs, d'acord amb el que es preveu per a cada activitat en les pautes de valoració específica. La qualificació final resultarà de la mitjana corresponent i l'assignatura se superarà amb 5 punts.

En tot cas, per tal que la qualificació de les activitats acadèmiques complementàries pugui fer promig serà necessari haver obtingut la qualificació mínima de 5 punts a l'examen teòric.

1.2.3 Reserva de qualificacions

Les qualificacions obtingudes en les activitats docents superades es reservaran per computar-se en les proves de setembre.

Bibliografia:

Manuals, tractats i obres generals.

ALONSO OLEA, M. i CASAS BAAMONDE, M.E.: Derecho del Trabajo. Madrid, Servicios de Publicaciones de la Universidad Complutense, 2004.
BORRAJO DACRUZ, E.: Introducción al Derecho del Trabajo. Madrid, Ed.Tecnos, 1995.
MARTIN VALVERDE, A. - RODRÍGUEZ-SAÑUDO, F. i GARCÍA MURCIA, J.: Derecho del Trabajo. Tecnos, Madrid, 2004.
MONTOYA MELGAR, A.: Derecho del Trabajo. Madrid, 19ª edició, Tecnos, 2004.
RAMÍREZ MARTÍNEZ, J.M. (dirección): Curso de Derecho del Trabajo. València. Ed. Tirant lo Blanch. 2004.
SALA FRANCO, T. (direcció): Lecciones de Derecho del Trabajo. València, Ed.Tirant lo Blanch, 2004.
PALOMEQUE LOPEZ Y ALVAREZ DE LA ROSA: Derecho del Trabajo. Ed. CEURA. 2004
Poligrafies, monografies i articles de revistes especialitzades.

Observacions:

Horaris, aules i hores de docència setmanal
Cal mirar la Guia de l'estudiant del curs 2004-2005

2.2 Classes pràctiques
2.2.1 Finalitat
Pretenen transmetre la metodologia i les tècniques necessàries perquè els alumnes puguin interpretar i aplicar correctament els principis i les normes jurídiques, específicament de caràcter laboral, i establir l'estreta relació entre norma i fet social amb rellevància jurídica. Amb aquesta finalitat, les classes pràctiques intenten capacitar-los elaborant diferents modalitats de supòsits pràctics per a la utilització tecnicojurídica adequada de les fonts de coneixement (normativa, jurisprudència i bibliografia) i de les regles per les quals es guia la interpretació i l'aplicació.

2.2.2 Pautes organitzatives
A. Nombre i freqüència

a) Els supòsits pràctics de cada quadrimestre es realitzaran amb freqüència setmanal, tenint en compte el ritme de les explicacions teòriques.
b) Abans de començar la primera classe pràctica, el professor farà una sessió introductòria que destinarà a explicar l'objectiu que es pretén aconseguir amb aquesta activitat docent i les pautes organitzatives, metodològiques i valoratives.

B. Aspectes formals

a) L'alumne que vulgui seguir les classes pràctiques regularment haurà d'emplenar una fitxa, que entregarà al professor responsable.
b) Per a cada cas pràctic, l'alumne haurà d'elaborar un exercici. Aquests exercicis de casos pràctics s'elaboraran conjuntament.
c) Els exercicis es redactaran a màquina/ordinador a doble espai per facilitar-ne la lectura i la valoració.
d) L'extensió dels exercicis oscil·larà entre un mínim de sis fulls i un màxim de vuit.

e) Els exercicis dels casos pràctics s'entregaran al començament de cada classe pràctica. Se n'haurà d'entregar l'original i serà necessari que l'alumne en conservi una còpia per facilitar el seguiment i la participació en la classe pràctica.

C. Assistència

Si l'alumne vol obtenir una qualificació que li permeti eximir-se per curs de la realització del cas pràctic en les proves parcials o finals, l'assistència és obligatòria, personal i regular (junt amb la presentació de l'exercici corresponent de cas pràctic). La regularitat suposa l'assistència a totes les classes pràctiques, excepte en situacions de força major acreditades convenientment.

En aquells supòsits en què l'alumne no pugui mantenir una assistència regular podrà assistir a les classes pràctiques amb caràcter voluntari, sempre que ho comuniqui al professor responsable; tanmateix, no es podrà beneficiar de la qualificació esmentada.

D. Bibliografia i documentació mínima

Per elaborar cada cas pràctic es facilitarà als alumnes una documentació mínma, formada per la normativa i la jurisprudència aplicables i la biblografia. Aquesta documentació estarà a disposició dels alumnes amb prou antelació al servei de fotocòpies.

E. Horari, aules i hores de docència setmanal

Vegeu la Guia de l'estudiant del curs 2004-2005.

2.2.3 Pautes metodològiques
Segons aquestes pautes, es poden distingir dues fases en aquesta activitat docent: fase d'elaboració i fase de debat de cas pràctic.

A. Fase d'elaboració
a) Els alumnes hauran de respondre cada qüestió debatuda en els casos pràctics amb els exercicis que presentin.
b) En les respostes als casos pràctics els alumnes hauran d'aportar les dades i els raonaments que avalin el criteri que postulin. Per tant, s'ha d'evitar qualsevol resposta no demostrada o sense fonament. En aquest sentit, convé remarcar que no és tan important obtenir la "solució del cas" com exposar raonadament els criteris i contrastar-los amb els aliens discrepants. Així doncs, els errors en el raonament tenen una importància relativa des del punt de vista valoratiu, sempre que s'estudiïn prèviament les fonts de coneixement i que s'hagi fet un esforç en l'argumntació desenvolupada.
c) Pel que fa a la fonamentació, l'alumne haurà d'esmentar correctament cada font de coneixement en què basi el criteri que proposi (normativa, jursprudència i biblografia).
d) La fonamentació jurídica dels casos pràctics requereix també la utilització correcta de les fonts de coneixement i, si escau, dels principis aplicadors del dret del treball i de les regles generals interpretatives de les normes jurídiques, dels contractes i, quan escaigui, dels mecanismes d'integració que ofereixen l'equitat, l'analogia i l'aplicació supletòria del dret comú.

B. Fase de debat
a) Aquesta fase es treballa durant la mateixa classe pràctica, un cop elaborat i presentat l'exercici. L'eix central està constituït per la participació dels alumnes en el debat del cas, amb les mateixes pautes metodològiques esmentades abans, a les quals s'ha d'afegir, com a via metodològica primordial, el contrast d'opinions. D'aquesta manera es passa de la reflexió individual a la col·lectiva, la qual cosa contribuirà a la reconsideració de les mateixes posicions alhora que reforçarà la capacitat discursiva i argumentativa de l'alumne.
b) La participació fructífera en la classe pràctica requereix que l'alumne hi assisteixi amb la còpia de l'exercici presentat i els textos normatius, jurisprudencials i doctrinals bàsics que hagi fet servir en l'elaboració de la resposta del cas.

C. Seguiment del treball de l'alumne

El professor responsable de les classes pràctiques farà les entrevistes necessàries, a iniciativa de l'alumne o del mateix professor, en horari d'atenció a l'alumne, per fer una bona orientació metodològica i pedagògica de la feina de l'alumne. Igualment, efectuarà els oportuns comentaris generals a propòsit de l'evolució de les pràctiques.

2.2.4 Pautes valoratives
A. Nombre de casos pràctics per a la valoració

Per obtenir una qualificació que permeti eximir de la realització del cas pràctic en les avaluacions parcials o final, l'alumne haurà d'entregar tots els exercicis plantejats i assistir a totes les classes pràctiques, llevat de casos de força major acreditats convenientment

B. Elements objecte de valoració

a) En la valoració dels casos pràctics es tindran en compte dos elements: els exercicis i la participació a classe.
b) Per als exercicis presentats cal tenir en compte que el factor primordial per valorar-los no és la quantitat (nombre de folis) sinó la qualitat (contingut), tot i que hi ha una extensió mínima i màxima. Per això els esforços de fonamentació i argumentació del criteri propi són objecte de valoració preferent.
c) La participació a classe té un paper complementari per a la valoració respecte dels

exercicis presentats. Però aquest paper no és secundari, sinó primordial, ja que la finalitat i l'estructura de les classes pràctiques requereixen aquesta participació perquè compleixin l'objectiu i no es transformin en classes teòriques.

C. Qualificació
a) Els alumnes han d'obtenir una qualificació mínima de 5 punts de mitjana en les classes pràctiques per poder eximir-se de realitzar el cas pràctic en les proves parcials o finals i millorar la qualificació obtinguda en les proves d'avaluació. La nota obtinguda a les classes pràctiques durant el curs tindrà un valor de dues preguntes d'examen.

Contràriament, si l'alumne supera la part pràctica en l'exercici d'examen la qualificació de la part pràctica tindrà el valor d'una única pregunta d'examen.

b) Els alumnes que no aconsegueixin aquesta qualificació mínima no tindran cap reducció en la qualificació de les proves finals que es duguin a terme.
c) Periòdicament, el professor responsable de les classes pràctiques comentarà de manera global el desenvolupament d'aquesta activitat docent.

D. Publicació de les qualificacions
La publicació de les qualificacions de les classes pràctiques es farà amb prou antelació a la data de convocatòria de les proves finals.

2.3 Recensions
2.3.1 Finalitat
Resum i comentari crític d'una obra monogràfica relativa a algun tema propi de l'assignatura perquè l'alumne pugui aprofundir en els coneixements de la disciplina i completar-los analitzant el contingut de textos doctrinals de caràcter juridicolaboral.

2.3.2 Pautes organitzatives
Els alumnes podran realitzar una recensió d'alguna de les publicacions següents:

CRUZ VILALLÓN, J.: "Trabajo subordinado y trabajo autónomo en la delimitación de fronteras del Derecho del Trabajo". Ed. Tecnos, Madrid, 1999.
GIL Y GIL, J.L.: "La prescripción y la caducidad en el contrato de trabajo". Ed. Comares. Granada, 2000.
LÓPEZ GANDIA, A.: "Contrato de trabajo y figuras afines". Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 1999.
MENÉNDEZ SEBASTIAN: "Aptitud legal y capacidad en el trabajo". Ed. CES, Madrid, 2004.
NORES TORRES, L.E.: "El trabajo de contratas. La noción de contrata de propia actividad". Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2004.
PALOMEQUE LOPEZ, M.C.: "Derecho del Trabajo e ideología". Ed. Tecnos, Madrid, 1995.
RUIZ RESA, J.D.: "Trabajo y franquismo". Ed. Comares, Granada, 2000.
SEMPERE NAVARRO, A.V.: "Comentarios a las normas sobre empresas de trabajo temporal". Civitas, Madrid, 2004.
SERRANO FALCON, C.: "Servicios Públicos de Empleo e intermediación laboral en las Comunidades Autónomas". Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2004.
TERRADILLOS ORMAETXEA, E.: "Los grupos de empresa ante la jurisprudencia social española". Ed. Tirant lo Blanch, Valencia, 2000.

A. Estructura
La recensió constarà de dues parts, la primera haurà de resumir les idees centrals de l'obra i la segona es dedicarà a un comentari personal del text.

B. Extensió
Setze folis mencanografiats a doble espai, la meitat dels quals es destinaran al resum i l'altra meitat, al comentari crític.

C. Termini d'entrega
El termini d'entrega s'anunciarà amb anelació suficient. El treball s'haurà d'entregar, en el termini fixat, al professor responsable de les classes teòriques.

2.3.3. Pautes metodològiques

A. Elaboració de la recensió
a) Resum. S'han de descriure l'estructura, la sistemàtica i les idees principals de l'obra.
b) Comentari personal. S'ha de fer un judici personal de l'obra, tant sobre l'estructura com la metodologia o el contingut. La pauta principal que s'ha seguir és que el judici personal ha d'estar jurídicament fonamentat i raonat. Amb aquesta finalitat, l'alumne haurà d'utilitzar alguna o alguna de les fonts de coneixement (normatives, jurisprudencials o bibliogràfiques).

B. Seguiment del treball de l'alumne
En l'horari d'atenció a l'alumnat, el professor responsable de les classes teòriques ajudarà i orientarà els alumnes sobre les qüestions que comporti l'elaboració de la recensió.

2.3.4 Pautes valoratives

A. Elements de valoració
En l'elaboració de les recensions els elements preferents que en tindran en compte per a la qualificació seran la capacitat de síntesi, la claredat i la precisió expositives, i la fonamentació adequada del judici personal.

B. Qualificació
a) Els alumnes han d'obtenir una qualificació mínima de 5 punts per poder millorar la nota de les proves finals.
b) Els alumnes que no arribin a aquest mínim no tindran cap reducció en la qualificació de les proves parcials o finals.

C. Publicació de les qualificacions
Després d'una entrevista amb l'aumne, si el professor la considera convenient, les qualificacions de la recensió es publicaran amb prou antelació a les poves parcials o finals corresponents.